

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie dolnośląskim

Raport roczny - 2018

Wrocław, czerwiec 2019

Inspirujemy do działania

Spis treści:

1	Wstęp	3
2	Analiza ogólnej sytuacji na dolnośląskim rynku pracy	5
2.1	Analiza bezrobotnych i ofert pracy według wielkich grup zawodów	8
2.2	Analiza bezrobotnych i ofert pracy według elementarnych grup zawodów	10
2.3	Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy	14
2.4	Badanie popytu na pracę	16
3	Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	18
4	Analiza uprawnień i umiejętności.....	24
5	Analiza rynku edukacyjnego.....	27
5.1	Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów ostatniego roku.....	27
6	Główne wnioski z raportu	30
7	Spisy	31
7.1	Spis wykresów.....	31
7.2	Spis tabel.....	31
7.3	Spis źródeł.....	31
7.4	Aneks statystyczny	31

Uwaga: W niektórych tablicach sumy składników struktury procentowej mogą różnić się o 0,1% od 100% natomiast w tabelach zawierających dane średnio miesięczne suma może być różna o 1 od sumy poszczególnych wierszy. Wynika to z zaokrągleń do 0,1% oraz do 1 dokonywanych przy wyliczeniach.

Opracowano w Wydziale Analiz i Statystyki Rynku Pracy

Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Wrocław, czerwiec 2019 r.

1 Wstęp

Podstawę prawną do sporządzenia Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa dolnośląskiego stanowią zapisy Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst ustawy: Dz. U. 2017, poz. 1065 z późn. zm.). Zgodnie z art. 8, ust. 1. pkt 3 tej ustawy, do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia.

Niniejszy raport został opracowany w oparciu o nowe zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy (dostępna na stronie internetowej <http://instytut.inse.pl/monitoring/Metodologia.pdf> lub <http://mz.praca.gov.pl>). Obejmuje swoim zakresem: analizę ogólnej sytuacji na rynku pracy, analizę umiejętności i uprawnień, analizę rynku edukacyjnego jak również ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zakres przedmiotowy monitoringu dotyczy analizy strony podażowej oraz popytowej rynku pracy, z uwzględnieniem grup zawodów, określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2018, poz. 227) oraz sekcji PKD wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – Dz.U. z 2017 r. poz. 2440). Stanowi źródło wiedzy na temat zmian zachodzących na regionalnym i lokalnym rynku pracy, struktury bezrobocia, czy potrzeb kadrowych pracodawców.

Podstawowym źródłem informacji o bezrobotnych i ofertach pracy w przekroju grup zawodów, są dane zaczerpnięte ze sprawozdania MRPiPS-01. Z uwagi na to, że pracodawcy nie mają obowiązku zgłaszania do powiatowych urzędów pracy wolnych stanowisk pracy, w monitoringu wykorzystano dodatkowe źródła informacji o popycie na pracę w postaci wyników badania ofert pracy upowszechnianych za pośrednictwem portali rekrutacyjnych w Internecie, a także badania dotyczące rynku pracy prowadzone przez GUS (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności oraz badanie popytu na pracę). Analizę wzbogacono także o wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy. Monitoring obejmuje również analizę danych dotyczących rynku edukacyjnego, pochodzących z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz danych pochodzących z systemu prognostyczno-informacyjnego.

Podstawowe pojęcia i definicje występujące w raporcie:

Zawód deficytowy to taki, na który istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie, mówiąc inaczej zawód taki charakteryzuje się większą liczbą dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym niż wynosi średni stan bezrobotnych w tym samym okresie sprawozdawczym. Dodatkowymi warunkami jest to by w danym zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany czyli jego wielkość była nieznaczna oraz odpływ bezrobotnych powinien przewyższać (bądź być równy) ich napływowi w tym samym okresie sprawozdawczym.

Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym zawodzie co oznacza, że wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero (dostępność ofert jest bardzo wysoka).

Zawody zrównoważone to zawody, na które w danym okresie sprawozdawczym, na rynku pracy występuje zapotrzebowanie (liczba dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym) zbliżone do liczby

bezrobotnych w danym zawodzie. Dodatkowymi warunkami, takimi samymi jak w zawodzie deficytowym, jest to by w danym zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany czyli jego wielkość była nieznaczna oraz odpływ bezrobotnych powinien przewyższać (bądź być równy) ich napływowi w tym samym okresie sprawozdawczym.

Zawód nadwyżkowy to taki, na który istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie (w danym okresie sprawozdawczym liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie). Ponadto, w zawodzie takim odsetek długotrwale bezrobotnych przyjmuje wartości powyżej mediany, czyli długotrwale bezrobocie jest w danym zawodzie relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym przewyższa ich odpływ.

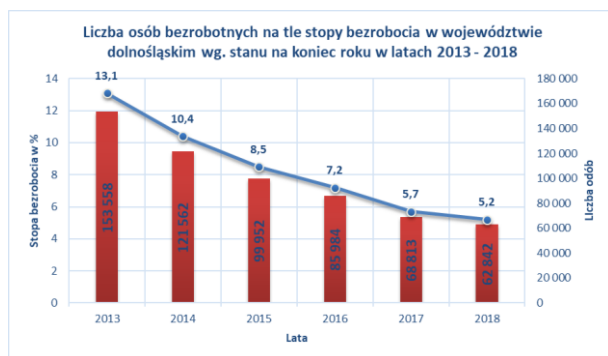
Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

Wyniki przeprowadzonego monitoringu publikowane są w formie półrocznej informacji sygnalnej oraz raportu rocznego. Podobnie jak w przypadku poprzedniej wersji, jest on prowadzony przez wszystkie wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy.

Opracowanie jest dostępne na stronie internetowej Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, tj.: www.dwup.pl

2 Analiza ogólnej sytuacji na dolnośląskim rynku pracy

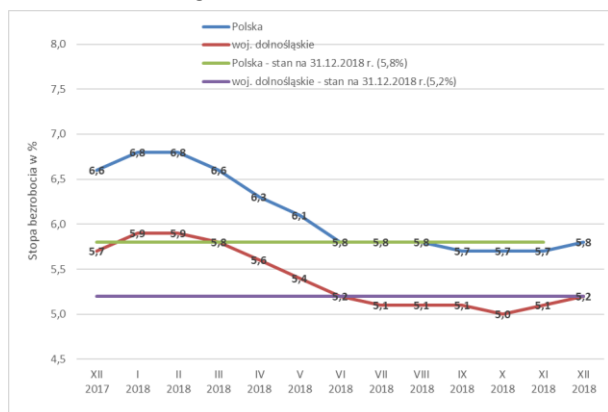
Rok 2018 charakteryzował się dalszą poprawą sytuacji na regionalnym rynku pracy. Zgodnie z dostępnymi danymi z końcem roku 2018 w województwie dolnośląskim pracowało 987 702 osoby. W porównaniu z rokiem 2017 liczba pracujących wzrosła o 9 861 osób. Ponad 78,8% osób pracujących zatrudnionych było w sektorze prywatnym, kolejny rok zatem spadała atrakcyjność zatrudnienia w sektorze publicznym. W październiku w województwie dolnośląskim odnotowano rekordowo niską stopę bezrobocia od 1999 roku (5,0%). W roku 2018 nowe miejsca pracy odnotowano w czterech sekcjach składających się na przemysł (11,3 tys.) oraz sekcjach: budownictwo (7,2 tys.) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (5,8 tys.), edukacja (4,2 tys.). Globalnie liczba miejsc pracy w Polsce w porównaniu do roku ubiegłego zmalała o 8,5 tys., natomiast na Dolnym Śląsku wzrosła o 2,1 tys. Zatem poszukujący pracy w woj. dolnośląskim są w znacznie lepszej sytuacji niż w kraju, natomiast nadal narasta problem pracodawców ze znalezieniem pracowników.

Wykres 1. Bezrobotni w woj. dolnośląskim w latach 2013-2018

Wykres 2. Stopa bezrobocia w latach 2001-2018 wg stanu na dzień 31 grudnia

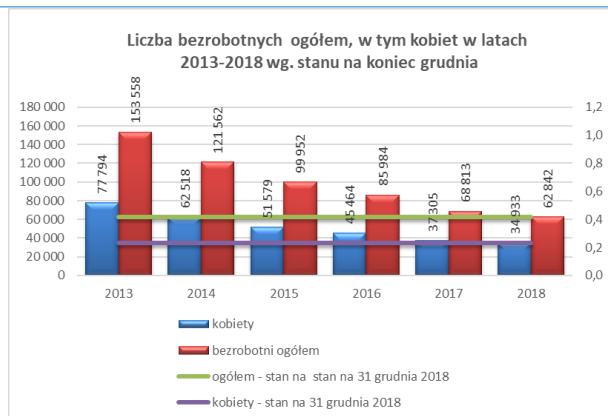

Wykres 3. Stopa bezrobocia w okresie 12.2017 - 12.2018

W ostatnich latach można zauważyć, że na dolnośląskim rynku pracy mamy do czynienia z utrzymującymi się trendami spadkowymi w sferze bezrobocia rejestrowanego. Z końcem roku 2018 w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego pozostawało 62 842 bezrobotnych, o 5 971 osób mniej niż w grudniu 2017 roku.

Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie dolnośląskim zmalał o 0,5 punktu procentowego w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego i osiągnął poziom 5,2%. Należy podkreślić, że w październiku 2018 roku stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku była o 0,7 punktu procentowego niższa niż w kraju i była to najniższa stopa bezrobocia odnotowana w województwie dolnośląskim od 1999 r.

Sezonowość jest charakterystyczną cechą polskiego rynku pracy co oznacza, że w miesiącach rozpoczynających i kończących rok bezrobocie wzrasta. Analogiczną tendencję wykazał rynek pracy w okresie 12.2017-12.2018. Niemniej jednak mieliśmy do czynienia z tendencją spadkową stopy bezrobocia, która w skali kraju spadła o 0,8 punktu procentowego.

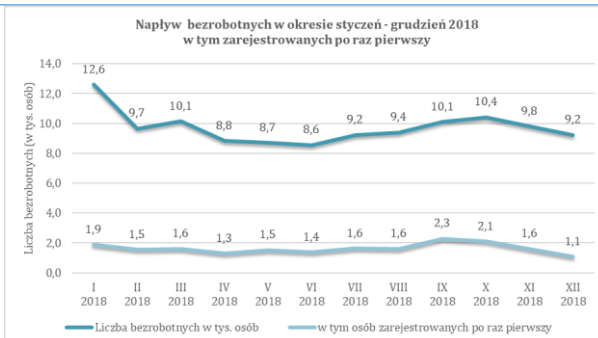

W strukturze bezrobocia w końcu grudnia 2018 kobiety stanowiły 55,6% ogółu, z czego 31,44% to osoby, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. 40,1% stanowią kobiety zamieszkałe na wsi oraz 34,2% stanowią kobiety bez kwalifikacji zawodowych. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji kobiety stanowiły 56,5% w tym: 61,4% to kobiety długotrwale bezrobotne; 39,8% kobiety posiadające dziecko do 6 roku życia oraz 7,6% kobiety niepełnosprawne.

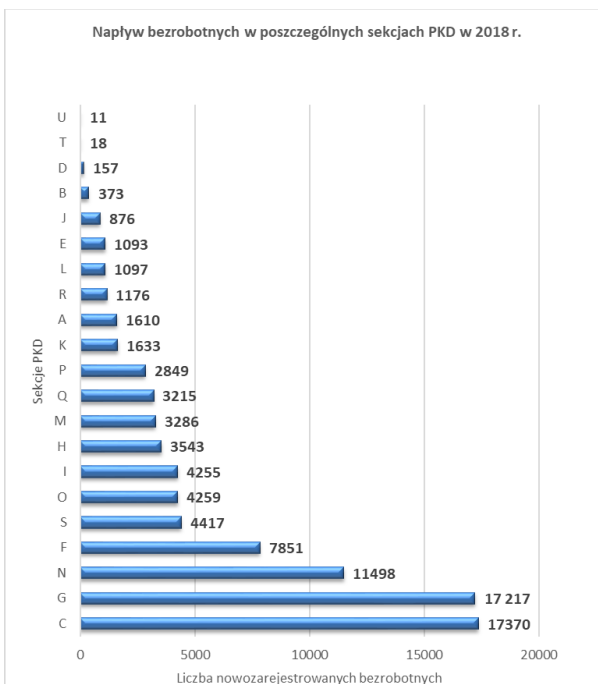
Wykres 4. Kobiety na dolnośląskim rynku pracy w latach 2013-2018 wg stanu na dzień 31 grudnia

Tabela 1. Liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy w woj. dolnośląskim w latach 2017-2018 wg stanu nadzień 31 grudnia.

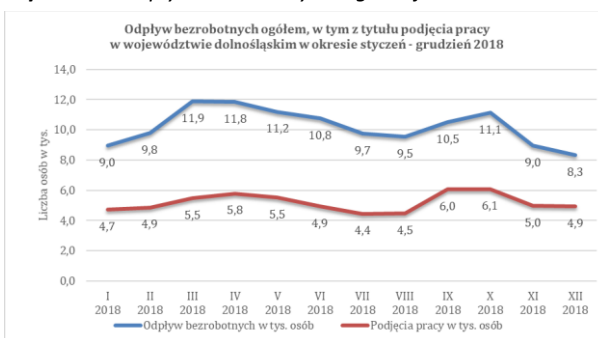
Grupy bezrobotnych	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych /stan na dzień/		Wzrost, spadek (+/-) w porównaniu do 31.12.2017	Dynamika (stan na dzień 31.12.2017=100)
	31.12.2017 r.	31.12.2018 r.		
Zarejestrowani bezrobotni -ogółem	68813	62842	-5971	91,3
kobiety	37305	34933	-2372	93,6
mężczyźni	31508	27909	-3599	88,6
poprzednio pracujący	62500	57225	-5275	91,6
zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	2747	2080	-667	75,7
dotychczas nie pracujący	6313	5617	-696	89,0
z prawem do zasiłku	10966	10372	-594	94,6
bez prawa do zasiłku	57847	52470	-5377	90,7
zamieszkali na wsi	26316	24521	-1795	93,2
zamieszkali w mieście	42497	38321	-4176	90,2
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	1799	1643	-156	91,3
Cudzoziemcy	220	238	18	108,2
Bez kwalifikacji zawodowych	21787	20169	-1618	92,6
Bez doświadczenia zawodowego	10389	9433	-956	90,8
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	11403	10983	-420	96,3
Ogółem osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	57811	52141	-5670	90,2
do 30 roku życia	14804	13825	-979	93,4
w tym do 25 roku życia	6824	6218	-606	91,1
długotrwale bezrobotne	35689	31297	-4392	87,7
powyżej 50 roku życia	22159	19237	-2922	86,8
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	3925	3107	-818	79,2
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	13835	13255	-580	95,8
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	162	196	34	121,0
niepełnosprawni	5609	5094	-515	90,8

Wykres 5. Napływ bezrobotnych w okresie 01-12.2018 r.

Wykres 6. Napływ bezrobotnych wg sekcji PKD w roku 2018

Wykres 7. Odpływ bezrobotnych w okresie 01-12.2018 r.

W roku 2018 napływ bezrobotnych był niższy od odpływu, co przełożyło się na spadek liczby bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy. W okresie sprawozdawczym odnotowano napływ 116 691 osób bezrobotnych tj. 19 692 osoby mniej niż w roku 2017. Kobiety stanowiły 50,9% wszystkich zarejestrowanych tj. 0,9 punktu procentowego więcej niż w roku 2017.

Największy napływ bezrobotnych odnotowano w sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe (14,9%) i jest on na porównywalnym poziomie co w roku 2017 (14,4%) oraz sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (14,8%), podobnie w roku 2017 napływ osiągnął poziom (13,6%). Natomiast najniższym trendem nowo zarejestrowanych bezrobotnych, podobnie jak w roku 2017, okazały się sekcje T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (0,02%) oraz sekcji U – organizacje i zespoły eksterytorialne (0,01%).

W roku 2018 odnotowano odpływ 122 662 osób bezrobotnych tj. 30 892 osób mniej niż w roku 2017. Kobiety stanowiły 50,4% wszystkich osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy tj. 0,67 punktu procentowego więcej niż w roku 2017.

2.1 Analiza bezrobotnych i ofert pracy według wielkich grup zawodów

Wykres 8. Struktura (%) bezrobotnych na dzień 31.12.2018 wg wielkich grup zawodów

Pośród osób pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy na koniec grudnia 2018 r. największa liczba bezrobotnych reprezentowała zawody z wielkiej grupy zawodów *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (14 052 osoby, tj. 25,32%). Jest to jednocześnie 1,03 punktu procentowego mniej niż w grudniu 2017 r. Kolejno *pracownicy usług i sprzedawcy* (13 445 osób, tj. 24,23%), jest to 1,24 punktu procentowego więcej niż w grudniu 2017 r. Natomiast najmniej liczną grupę, jednak na porównywalnym poziomie, co w grudniu 2017 r., reprezentowały *siły zbrojne* (40 osób tj. 0,07%).

Istotnym problemem na rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie. Wg stanu na dzień 31.12.2018 w ewidencji powiatowych urzędów pracy wg wielkich grup zawodów pozostawało 27 226 długotrwałe bezrobotnych tj. 49,07% wszystkich pozostających z zawodem. Największy udział osób długotrwałe bezrobotnych występuje w wielkiej grupie zawodów *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (27,05%, wg stanu na dzień 31.12.2017 – 27,9%). Natomiast najwyższy wskaźnik *długotrwałego bezrobocia* tj. na poziomie 59,55 występuje wśród *rolników, ogrodników, leśników i rybaków*. Podobnie kształtowała się sytuacja w roku 2017 (58,97).

Tabela 2. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów

Kod grupy zawodowej	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni długotrwałe wg stanu na dzień 31.12.2018	Struktura w 2018	Wskaźnik długotrwałego o bezrobocia 2017	Wskaźnik długotrwałego o bezrobocia 2018
0	SIŁY ZBROJNE	14	0,05%	46,00	35,00
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	203	0,75%	36,56	37,73
2	SPECJALIŚCI	2211	8,12%	39,97	37,97
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	3198	11,75%	47,14	44,88
4	PRACOWNICY BIUROWI	1319	4,84%	45,05	43,76
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	6816	25,03%	53,80	50,70
6	ROLNICY, OGRODNIICY, LEŚNICY I RYBACY	683	2,51%	58,97	59,55
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	7364	27,05%	54,19	52,41
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	2033	7,47%	51,92	50,27
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACĘ PROSTĄ	3385	12,43%	55,55	54,09
Razem		27 226	100,00%	x	x

Jednym ze wskaźników charakteryzujących zjawiska zachodzące na w obszarze napływu i odpływu bezrobotnych jest *wskaźnik płynności bezrobotnych*. Wskazuje on kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w dym zawodzie lub grupie zawodów.

We wszystkich grupach wielkich zawodów *wskaźnik płynności bezrobotnych* oscylował w granicach 0,99 – 1,13. Jedynie w grupie zawodów *pracownicy biurowi* (6 005 osób napłynęło, a 5 987 odpłynęło) oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* (22 707 osób napłynęło, a 22 579 odpłynęło) występuje większy napływ niż

odpływ bezrobotnych. Natomiast w pozostałych 8 grupach mamy do czynienia z tendencją większego odpływu niż napływu bezrobotnych.

Tabela 3. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni wg stanu na dzień 31.12.2018	Struktura w 2018	Wskaźnik płynności bezrobotnych 2017	Wskaźnik płynności bezrobotnych 2018
0	SIŁY ZBROJNE	40	0,07%	0,99	1,13
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	538	0,97%	1,11	1,04
2	SPECJALIŚCI	5823	10,49%	1,10	1,01
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	7126	12,84%	1,13	1,01
4	PRACOWNICY BIUROWI	3014	5,43%	1,13	1,00
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	13445	24,23%	1,13	0,99
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1147	2,07%	1,19	1,06
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	14052	25,32%	1,17	1,05
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	4044	7,29%	1,15	1,06
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	6258	11,28%	1,15	1,05
Razem		55 487	100,00%	X	X

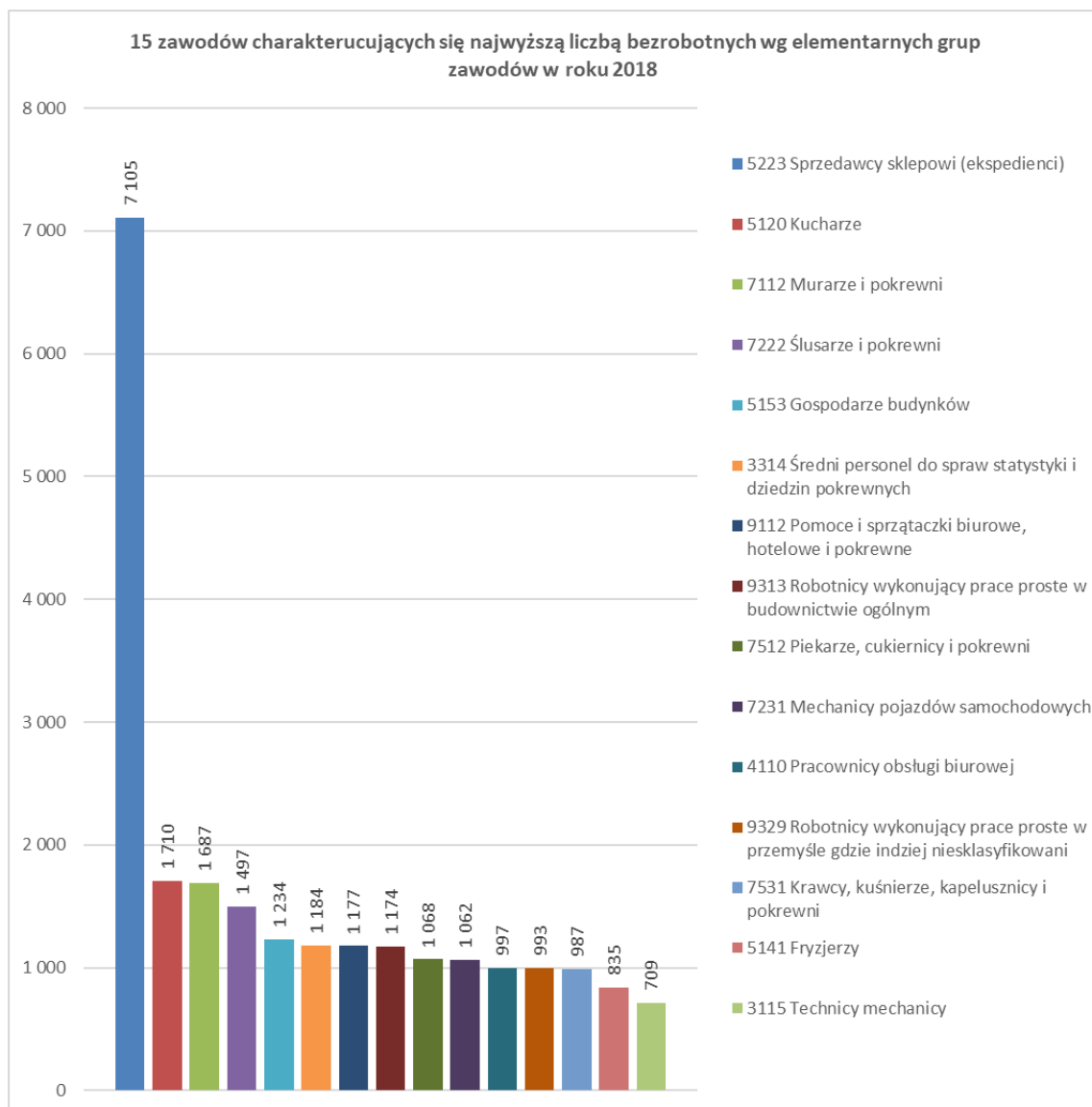
Analizując napływ ofert pracy w roku 2018 wg wielkich grup zawodów należy zauważyć, że najwięcej ofert pracy tj. 23,36% wystąpiło w grupie *pracowników wykonujących prace proste* oraz 17,07% w grupie *specjalistów*, potwierdza to fakt, że rejestry powiatowych urzędów pracy nie charakteryzują się w wyżej wymienionych grupach zawodów największą liczebnością osób bezrobotnych. Warto zwrócić również uwagę na fakt, że popyt na pracowników z grupy *specjalistów* zgłaszany był w większej części w Internecie niż w PUP, OHP i EURES.

Tabela 4. Oferty pracy w woj. dolnośląskim wg wielkich grup zawodów w roku 2018

Wielkie grupy zawodów	Napływ ofert pracy w roku 2018	
	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet
SIŁY ZBROJNE	0	0
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	1166	6998
SPECJALIŚCI	8958	32457
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	10840	7695
PRACOWNICY BIUROWI	17531	3922
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	20533	8677
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	780	0
ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	29554	4358
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	29611	2924
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	54768	1914
Razem	173741	68945

2.2 Analiza bezrobotnych i ofert pracy według elementarnych grup zawodów

Bezrobotni, posiadający zawód, pozostający w ewidencji urzędów pracy w roku 2018 zostali sklasyfikowani w 445 elementarnych grupach zawodów. Dominującym zawodem wśród nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych, podobnie jak w latach poprzednich, był zawód *sprzedawca sklepowy (ekspedient)*. W rankingu zawodów charakteryzujących się największą liczbą zarejestrowanych bezrobotnych plasuje się on na pierwszym miejscu stanowiąc 12,8% całej populacji. Warto również podkreślić, że 42,2% bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy w roku 2018 posiadało zawód w niżej wymienionych 15 grupach zawodów.

Wykres 9. Lista zawodów charakteryzujących się największą liczbą bezrobotnych w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów.

W okresie analizowanego roku odnotowano w elementarnych grupach zawodów napływ 99 848 bezrobotnych z zawodem. Najliczniejszą, bo 11,2% grupę stanowili *sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)*. Największy napływ tj. powyżej 1 000 osób bezrobotnych odnotowano w 21 elementarnych grupach zawodów i stanowili oni 46,2% całej populacji zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Jednocześnie w ramach aż 20 ze wskazanych 21 grup zawodów elementarnych odnotowano największy odpływ

bezrobotnych, bezrobotni ci stanowili oni 46,1% wszystkich wyłączonej z ewidencji powiatowych urzędów pracy. Tutaj również najliczniejszą grupę stanowili *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*, bo 10,9%.

Tabela 5. *Napływ i odpływ bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów.*

Kod	Elementarna grupa zawodów	Napływ bezrobotnych w roku 2018	Kod	Elementarna grupa zawodów	Odpływ bezrobotnych w roku 2018
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	11 186	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	11 104
5120	Kucharze	2 951	5120	Kucharze	2 882
7222	Ślusarze i pokrewni	2 456	7222	Ślusarze i pokrewni	2 559
7112	Murarze i pokrewni	2 392	7112	Murarze i pokrewni	2 550
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	2 347	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	2 445
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	2 192	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2 212
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2 017	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	2 211
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1 955	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	2 020
5153	Gospodarze budynków	1 922	5153	Gospodarze budynków	2 015
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 889	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 963
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 752	9112	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1 789
9112	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1 645	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 735
5141	Fryzjerzy	1 633	4321	Magazynierzy i pokrewni	1 582
4321	Magazynierzy i pokrewni	1 559	5141	Fryzjerzy	1 568
3115	Technicy mechanicy	1 360	3115	Technicy mechanicy	1 440
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1 333	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1 413
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1 276	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1 248
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1 149	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1239
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	1 068	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	1054
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	1 050	7412	Elektromechanicy i elektrycy	1052
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1 016	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1045

Należy podkreślić, że zarówno największy napływ jak odpływ odnotowany w roku 2018 wystąpił w większości w tych samych elementarnych grupach zawodów, podobnie jak w roku 2017. Jednocześnie te same elementarne grupy zawodów występują w rankingu zawodów charakteryzujących się największą liczbą bezrobotnych. Część z tych zawodów charakteryzuje się posiadaniem przez pracowników praktycznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia które są niezbędne do świadczenia m. in. usług ochrony, usług osobistych związanych między innymi z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych.np. sprzedawca sklepowy, kucharz, murarz, fryzjer. Natomiast w przypadku dwóch grup zawodów: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych oraz pracownicy obsługi biurowej wymaga się posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania oraz zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych,

finansowych i statystycznych oraz spełniania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu.

Wskaźniki: *dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych* określają sytuację osób z zawodami z danej grupy elementarnej na rynku pracy. Dla czołówki 15 grup zawodów wskaźnik płynności oscyluje wokół jedności, co oznacza równowagę pomiędzy napływem, a odpływem bezrobotnych. Wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od jedności, co oznacza że dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w danej grupie zawodów. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia oscyluje wokół 50%, co odpowiada udziałowi osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie.

Tabela 6. *Bezrobotni, oferty pracy i mierniki stosowane w monitoringu w 2018 r. wg elementarnych grup zawodów.*

Lp.	Kod grupy zawodów	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2018	Mierniki		
				wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	7105	6,18	51,71	0,99
2	5141	Fryzjerzy	835	8,18	47,19	0,96
3	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1062	8,42	43,13	1,04
4	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	436	1,32	31,42	0,99
5	3331	Spedytorzy i pokrewni	149	1,11	21,48	0,91
6	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1184	348,81	48,23	1,01
7	4224	Recepcjoniści hotelowi	336	8,97	32,44	0,95
8	5120	Kucharze	1710	5,16	52,69	0,98
9	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	225	6,70	29,33	1,02
10	2631	Ekonomiści	463	81,09	47,08	1,01
11	3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	153	8,33	39,22	0,97
12	2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	154	2,56	43,51	1,01
13	3115	Technicy mechanicy	709	5,12	47,25	1,06
14	2643	Filolodzy i tłumacze	183	7,33	32,79	0,98
15	7222	Ślusarze i pokrewni	1497	3,86	51,84	1,04

Tabela 7. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	1322	Kierownicy w górnictwie	100
2	7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	100
3	7542	Strzałowci i pokrewni	100
4	3357	Funkcjonariusze służb specjalnych	100
5	4411	Pomocnicy biblioteczni	100
6	5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	100
7	2252	Lekarze weterynarii specjaliści	100
8	9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	100
9	6223	Rybaczy morscy	100
10	7312	Monterzy instrumentów muzycznych	100
11	2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	100
12	6112	Sadownicy	100
13	9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	100
14	6310	Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	100
15	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	85,71
16	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	84,62
17	3152	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	83,33
18	5411	Strażacy	81,82
19	3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	80
20	4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	80

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity.

Wg stanu na dzień 31.12.2018 r. w przypadku 20 elementarnych grup zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjął wartość od 80%-100%. Należy podkreślić, że 8 przypadkach takich jak: *przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek; lekarze weterynarii, specjaliści; funkcjonariusze służb specjalnych; odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów; rybacy morscy; rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby* były to pojedyncze osoby. Najliczniej reprezentowanymi elementarnymi grupami zawodów były: *kowale i operatorzy pras kuźniczych* (11 osób) oraz *strażacy* (9 osób).

Najwyższy wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim wg stanu na koniec roku 2018 odnotowano w elementarnej grupie zawodu *kierownicy w górnictwie*. Oznacza to, że odpływ bezrobotnych w tej grupie zawodu był wyższy od napływu, co w rezultacie prowadziło do spadku liczby bezrobotnych w tej grupie. Natomiast najniższy wskaźnik, bo na poziomie 0 osiągnięto w takich grupach zawodów jak: *stewardzi; kierownicy w instytucjach pomocy społecznej; operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów; twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani; wyżsi urzędnicy władz samorządowych; kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny; osoby dozoru ruchu w górnictwie; uliczni sprzedawcy żywności*, co oznacza że nastąpił wzrost bezrobotnych w danych grupach zawodów.

Tabela 8. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Najwyższy wskaźnik płynności bezrobotnych	Kod	Elementarne grupy zawodów	Najniższy wskaźnik płynności bezrobotnych
1322	Kierownicy w górnictwie	5	5111	Stewardzi	0
7543	Klasyfikatoryzy wyrobów przemysłowych	4	1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	0
4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	4	8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	0
7515	Klasyfikatoryzy żywności i pokrewni	2,5	2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych	2,5	1113	Wyżsi urzędnicy władz samorządowych	0
7542	Strzałowcy i pokrewni	2	3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	0
1341	Kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi	2	3121	Osoby dozoru ruchu w górnictwie	0
3435	Aktorzy cyrkowi i pokrewni	2	5212	Uliczni sprzedawcy żywności	0
3437	Tancerze	2	6221	Hodowcy ryb	0,5
2232	Położne z tytułem specjalisty	2	2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0,5
2240	Specjaliści do spraw ratownictwa medycznego	2	1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	0,5
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	1,71	1111	Przedstawiciele władz publicznych	0,5
3212	Technicy analityki medycznej	1,67	2354	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0,5
110	Oficerowie sił zbrojnych	1,67	9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	0,6
3421	Sportowcy i dżokeje	1,6	3151	Pracownicy służb technicznych żegluga	0,6

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity.

2.3 Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy

Obok statystyki publicznej dotyczącej osób bezrobotnych oraz danych z systemu Syriusz zagadnienia dotyczące rynku pracy są prowadzone również przez Główny Urząd Statystyczny, który od 1992 roku, co kwartał przeprowadza Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Celem badania jest uzyskanie informacji o wielkości i strukturze zasobów pracy. W efekcie zostaje ustalona liczba osób zarówno aktywnych, jak i biernych zawodowo. Badanie realizowane jest metodą reprezentacyjną, a uzyskane wyniki są uogólniane na ludność całego kraju. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy służy porównaniu danych z tych źródeł danych.

Wskaźnik struktury bezrobotnych/ofert pracy stanowi iloraz przeciętnej liczby bezrobotnych/ofert pracy w danej grupie zawodów do całkowitej liczby bezrobotnych/ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Liczy się osobno dla każdego ze źródeł tj. wskaźnik struktury bezrobotnych dla systemu Syriusz i BAEL, oraz wskaźnik struktury ofert pracy kalkuluje się dla ofert pracy zgłaszanych do PUP oraz ofert pracy w Internecie.

Wskaźnik niedopasowania struktury bezrobotnych oblicza się jako iloraz liczby bezrobotnych zarejestrowanych w danej grupie zawodowej wg danych przygotowanych dla Signity do liczby bezrobotnych w tej grupie zawodowej wg BAEL. Analogicznie liczy się wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy dla danych PUP i Internet.

Z analizy niedopasowania struktury bezrobotnych w roku 2018 wynika, że w przypadku wielkich grup zawodów jak: *specjaliści; technicy i inny średni personel; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; pracownicy wykonujący prace proste* wartość osiągniętych wskaźników była mniejsza od jedności, co oznacza że w rzeczywistości liczba osób pozostających bez pracy jest większa niż wynika z ewidencji urzędów pracy. Część osób, które zadeklarowały się jako bezrobotne w badaniu BAEL nie zarejestrowały się i nie poszukiwały pracy za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy. Natomiast w przypadkach takich grup jak: *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy; pracownicy biurowi, pracownicy usług i sprzedawcy* wskaźniki niedopasowania były większe od jedności, co świadczy o tym, że część bezrobotnych pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy nie potwierdziła faktu pozostawania bez pracy w badaniu BAEL, co może oznaczać, że nie miała zamiaru i chęci do podejmowania aktywności zawodowej, czy też o podjęciu pracy zawodowej w tzw. szarej strefie.

Tabela 9. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2018

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	PUP (zarejestrowani bezrobotni poprzednio pracujący) *	BAEL (bezrobotni poprzednio pracujący) **	Struktura (%) zarejestrowanych w PUP	Struktura (%) zarejestrowanych wg BAEL	Wskaźnik niedopasowania struktury bezrobotnych
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	997	200	1,78	1,53	1,16
2	SPECJALIŚCI	3051	725	5,44	5,54	0,98
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	3664	1275	6,54	9,75	0,67
4	PRACOWNICY BIUROWI	4308	225	7,69	1,72	4,47
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	15429	2850	27,53	21,80	1,26
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	780	0	1,39	0,00	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	10719	2900	19,13	22,18	0,86
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	5403	1600	9,64	12,24	0,79
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	11644	3300	20,78	25,24	0,82
0	SIŁY ZBROJNE	47		0,08	0,00	0,00
Razem		56041	13075	100,00	100,00	

* średnia arytmetyczna ze stanów na koniec miesięcy

** średnia arytmetyczna z kwartałów

Analiza zróżnicowania struktury ofert pracy w roku 2018 wykazała segmentację rynku pracy. Pracodawcy poszukujący pracowników z wykształceniem wyższym, wysokim poziomem wiedzy zawodowej, umiejętnościami i oraz doświadczeniem zamieszczają oferty pracy w Internecie. Około 47% ofert pracy zamieszczonych w Internecie dotyczy wielkiej grupy zawodów *specjaliści*. Wskaźnik *niedopasowania struktury ofert pracy* w ramach tej grupy zawodów osiągnął wartość poniżej jedności, co potwierdza fakt oferowania pracy przez pracodawców w Internecie. Natomiast powiatowe urzędy pracy dysponują ofertami pracy w ramach takich grup zawodów jak: *pracownicy wykonujący prace proste*, gdzie wymaga się podstawowych umiejętnościami i wiedzy teoretycznej niezbędnej do wykonywania przeważnie prostych i rutynowych prac oraz w grupie *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, która obejmuje zawody wymagające

wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do uzyskania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i rozumienia charakteru pracy, stosowania materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów. Oferty dostępne w ramach wyżej wymienionych grup zawodów obejmują 48,5% wszystkich ofert dostępnych w powiatowych urzędach pracy.

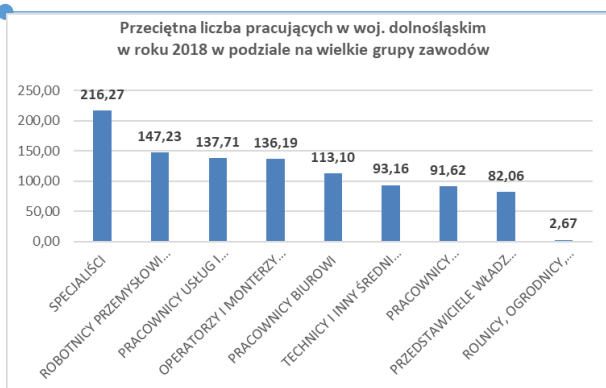
Tabela 10. Analiza zróżnicowania struktury ofert pracy wg stanu na dzień 31.12.2018

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Struktura (%) ofert pracy CBOP w 2018 r.	Struktura (%) ofert pracy Internet w 2018 r.	Wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIKI I KIEROWNICY	1166	6998	0,67	10,15	0,07
2	SPECJALIŚCI	8958	32457	5,16	47,08	0,11
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	10840	7695	6,24	11,16	0,56
4	PRACOWNICY BIUROWI	17531	3922	10,09	5,69	1,77
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	20533	8677	11,82	12,59	0,94
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	780	0	0,45	0,00	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	29554	4358	17,01	6,32	2,69
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	29611	2924	17,04	4,24	4,02
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACĘ PROSTE	54768	1914	31,52	2,78	11,35
0	SIŁY ZBROJNE	0	0	0,00	0,00	
Razem		173741	68945	100,00	100,00	

2.4 Badanie popytu na pracę

Jednym z elementów monitoringu są wyniki badania popytu na pracę prowadzonego kwartalnie przez Główny Urząd Statystyczny. Celem badania jest uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy.

W perspektywie lat 2007-2018 odnotowano kolejny wzrost ogólnej liczby osób pracujących pomimo spadku, który miał miejsce w roku 2012. Objęte badaniem podmioty gospodarcze z Dolnego Śląska zatrudniające co najmniej 1 osobę w końcu roku 2018 zatrudniały 987 702 osób tj. 9 861 więcej niż rok wcześniej. Trwa proces zmniejszania się liczby osób pracujących w sektorze publicznym, wg stanu na dzień 31.12.2018 r. nastąpił spadek o 1,5 punktu procentowego w porównaniu do stanu na koniec roku 2017. Ponad 78% osób pracujących było zatrudnionych w sektorze prywatnym (778 588 osób) tj. 1,7 punktu procentowego więcej niż w IV kwartale 2017 r. Kobiety stanowiły, podobnie jak w roku 2017 blisko 51% ogółu zatrudnionych. Największy udział kobiet pracujących, podobnie jak rok wcześniej, odnotowano w sektorze publicznym tj. 70,7%.

Wykres 10. Przeciętna liczba pracujących w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów

Największą przeciętną liczbę pracujących w roku sprawozdawczym 2018 zgodnie z danymi GUS wg wielkich grup zawodów odnotowano takich w grupach jak *specjaliści* (216,3 tys. osób tj. 2,8 tys. osób więcej niż w roku 2017); robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (147,2 tys. osób tj. 11,6 tys. osób więcej niż w roku 2017) oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* (137,7 tys. osób tj. 4,2 tys. osób mniej niż w roku 2017). Warto również podkreślić, że w województwie dolnośląskim ogólnie w roku 2018 mamy do czynienia ze wzrostem przeciętnej liczby osób pracujących tj. 1 020 tys. osób, czyli 38,1 tys. osób więcej niż w roku 2017.

W roku 2018 odnotowano wprawdzie dodatnie saldo tworzenia i likwidacji miejsc pracy, jednakże przyrost nowych miejsc pracy był niższy o 10 tys. w porównaniu do roku 2017, a także dynamika wzrostu wolnych miejsc pracy była trzykrotnie mniejsza niż w roku 2017. Na koniec IV kwartału 2018 odnotowano 999 861 miejsc pracy. Przeciętna liczba wolnych miejsc pracy w województwie dolnośląskim w roku 2018 wyniosła 13,2 tys. Przeciętny wskaźnik wolnych miejsc pracy w woj. dolnośląskim wyniósł 1,28%, tj. 0,06 punktu procentowego więcej niż w roku 2017. Osiągnięta wartość miernika świadczy o większej, niż w roku ubiegłym, liczbie miejsc pracy do obsadzenia, czyli o zwiększonych szansach na znalezienie pracy. Potwierdza to zatem zjawisko spadającego bezrobocia, które w październiku 2018 r. osiągnęło najniższą wartość od roku 1999, tj. 5,2%.

Wykres 11. Przeciętna wartość wskaźnika wolnych miejsc pracy w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów.

Największe przeciętne wartości w roku 2018 wskaźnik wolnych miejsc pracy przyjął w grupie *robotników przemysłowych i rzemieślników* (2,3%, tj. 0,4 punktu procentowego mniej niż w roku 2017) oraz *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* (1,55%, tj. 0,04 punktu procentowego więcej niż w roku 2017), co oznacza zwiększone szanse na znalezienie pracy w danej grupie zawodów. Natomiast najniższe przeciętne wartości odnotowano, podobnie jak w roku 2017, w grupie *przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników* (0,45%, tj. 0,09 punktu procentowego więcej niż w roku 2017), co nie sprzyja rozpoczęciu aktywności zawodowej w danej grupie zawodów.

W ślad za nowo utworzonymi miejscami pracy, w wielu podmiotach gospodarczych dochodzi również do ich likwidacji. Płynność miejsc pracy obrazuje różnica pomiędzy utworzonymi miejscami pracy, a zlikwidowanymi. W roku 2018 nowo utworzone miejsca pracy wynosiły przeciętnie 11,9 tys., natomiast zlikwidowanych 4,4 tys. Należy podkreślić, że na przestrzeni roku 2018 liczba nowo utworzonych miejsc pracy znacznie przewyższała liczbę likwidowanych miejsc pracy, co wskazuje na optymistyczne tendencje rynkowe.

Tabela 11. Zlikwidowane i nowoutworzone miejsca pracy (w tys.) w roku 2018

Okres sprawozdawczy	Nowo utworzone miejsca pracy	Zlikwidowane miejsca pracy	Płynność miejsc pracy
I kwartał	19,5	6,3	13,2
II kwartał	12,5	3,1	9,4
III kwartał	11,2	4,7	6,5
IV kwartał	4,3	3,5	0,8
przeciętna w roku	11,9	4,4	7,5

3 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowana została w oparciu o kalkulację trzech, głównych mierników, tj.: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych.

Do budowy powyższych wskaźników wykorzystano następujące zmienne:

- \bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t ,
- \bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t ,
- B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t ,
- DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t ,
- NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t ,
- OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t .

Poniżej prezentowana jest charakterystyka wskaźników, które stosuje się w monitoringu do określania deficytów i nadwyżek.

Wskaźnik dostępności ofert pracy – miernik ten informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Wartość miernika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym dostępność ofert pracy jest niższa i tym samym mniejsza jest szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k . Wskaźnik oblicza się go według wzoru:

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Przyjmuje on wartość z przedziału $<0, +\infty$.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest równa 0 – oznacza to brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k . Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest niższa od 1 – oznacza to, że przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy zawodów ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa bowiem liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k .

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest wyższa od 1 – oznacza to, że dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k .

W przypadku, gdy wskaźnikowi dostępności ofert pracy nie można nadać wartości – oznacza to sytuację, w której oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne. W rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a elementarna grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia – miernik ten informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik oblicza się według wzoru:

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjmuje wartość od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują w elementarnej grupie zawodów k) do 100% (w sytuacji, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotny).

Wskaźnik płynności bezrobotnych – miernik ten wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k . Wskaźnik oblicza się go według wzoru:

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest mniejsza od 1 – oznacza to, że napływ przewyższa odpływ, co w rezultacie prowadzi do wzrostu liczby bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k .

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest równa 1 – oznacza to, że odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest większa od 1 – oznacza to, że odpływ jest wyższy od napływu, co w rezultacie prowadzi do spadku liczby bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k .

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o wytyczne zawarte w „Ostatecznej wersji metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki.

W przyjętej metodologii zakłada się, iż *zawody deficytowe* charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy wynosi zero.

Przyjęto, że *zawody zrównoważone* odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym powinien przewyższać ich napływ bądź być równy napływowi bezrobotnych.

Z kolei *zawody nadwyżkowe* odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości (mianownik tego wskaźnika przyjmuje wartość zero).

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się w oparciu o wartości trzech wskaźników: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych:

Zawody	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub brak wartości	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Ze względu na różne założenia metodologiczne przyjęte w trakcie naliczeń oraz różne terminy naliczeń, dane liczbowe ze sprawozdania MPIPS-01 oraz jego załączników nie mogą być porównywane z danymi liczbowymi z tabel przygotowanych na potrzeby monitoringu zawodów.

Do grupy zawodów maksymalnie deficytowych tj. charakteryzujących się brakiem bezrobotnych w roku 2018 nie zaklasyfikowano żadnej z grup zawodów.

Do grupy zawodów deficytowych zaliczono 42 zawody, z czego ok. 50% dotyczyło osób z wykształceniem wyższym w tym były to zawody kierownicze i specjaliści. Warto podkreślić, że większa część oferty pracy w ramach wyżej wymienionych zawodów pracodawcy zamieszczali w Internecie.

Najniższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy charakteryzowała się grupa *specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych* (0,01; liczba ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych). Największą średniomiesięczną liczbą miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dotyczyła *magazynierów i pokrewnych* (1 716,83), *programistów aplikacji* (697,75) oraz *spawaczy i pokrewnych* (509,42). Ogłoszenia dot. miejsc pracy dla osób z 4 i 7 grupy zawodowej tj. wymagającej wiedzy, umiejętności i doświadczenia w tym do obróbki surowców w około 90% były zamieszczane w powiatowych urzędach pracy. Natomiast ogłoszenia dot. miejsc pracy dla specjalistów z 2 grupy zawodowej w ponad 90% były zamieszczane przez pracodawców w Internecie.

Tabela 12. Elementarne grupy zawodów deficytowych w województwie dolnośląskim w 2018 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	0,33	27,25	0,01	0,00	1,00
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,33	105,08	0,02	0,00	1,00
2514	Programiści aplikacji	16,75	697,75	0,02	25,00	1,03
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	1,50	59,75	0,03	0,00	2,50
2522	Administratorzy systemów komputerowych	6,33	85,00	0,07	37,50	1,00
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	3,33	44,17	0,08	25,00	1,00
2511	Analitycy systemów komputerowych	5,92	49,17	0,12	33,33	1,13
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	26,42	195,83	0,13	35,71	1,01
1223	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	3,17	15,58	0,20	0,00	1,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	20,33	99,00	0,21	26,67	1,09
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	7,25	34,42	0,21	0	1,50
2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	1,00	4,25	0,24	0	1,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	69,17	284,50	0,24	36,11	1,03
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	85,92	340,25	0,25	35,14	1,06

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim
Raport roczny - 2018

2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	59,83	235,33	0,25	28,81	1,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	122,75	454,00	0,27	45,22	1,04
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	99,58	353,25	0,28	34,78	1,04
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	7,58	23,58	0,32	12,50	1,00
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	107,08	330,92	0,32	23,08	1,00
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	92,42	278,42	0,33	43,53	1,07
4321	Magazynierzy i pokrewni	689,92	1 716,83	0,40	41,95	1,01
4313	Pracownicy obsługi płacowej	3,33	8,17	0,41	0,00	1,57
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	19,00	43,08	0,44	45,00	1,00
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	35,17	79,08	0,44	42,86	1,02
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	18,25	40,50	0,45	25,00	1,03
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	60,67	125,50	0,48	32,08	1,02
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	6,17	12,75	0,48	20,00	1,38
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	62,42	128,50	0,49	40,68	1,11
7212	Spawacze i pokrewni	247,75	509,42	0,49	44,90	1,02
3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	12,42	25,33	0,49	18,18	1,05
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	36,00	67,92	0,53	41,94	1,12
2153	Inżynierowie telekomunikacji	18,83	32,83	0,57	25,00	1,00
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	10,17	17,67	0,58	30,77	1,00
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	5,42	8,25	0,66	20,00	1,40
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	4,50	6,58	0,68	25,00	1,10
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	195,25	259,75	0,75	40,12	1,06
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	15,25	18,92	0,81	30,00	1,29
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	4,17	5,17	0,81	33,33	1,08
3322	Przedstawiciele handlowi	243,42	300,50	0,81	44,44	1,01
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	2,75	3,33	0,83	0,00	1,17
3211	Operatorzy aparatury medycznej	11,25	13,33	0,84	27,27	1,32
3352	Urzędnicy do spraw podatków	2,92	3,33	0,88	0,00	1,00

Do grup zrównoważonych w województwie dolnośląskim w roku 2018 r. zakwalifikowano 5 elementarnych grup zawodów, w których liczba ofert pracy była zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, a odsetek osób długotrwale bezrobotnych był nieznaczny. Najniższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy charakteryzowała się grupa *operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni* (0,91; największa dostępność ofert pracy). Największą średniomiesięczną liczbą miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dotyczyła *operatorów innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani* (174). Miejsca pracy dla osób z tymi zawodami w 62% były zgłaszane przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy.

Tabela 13. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w województwie dolnośląskim w 2018 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	38,25	42,08	0,91	11,07	0,71
2142	Inżynierowie budownictwa	90,08	98,67	0,91	5,31	2,90
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	43,92	47,92	0,92	12,42	6,64
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	16,25	16,50	0,98	0,00	0,00
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	188,58	174,00	1,08	0,74	0,00

W 2018 r. jako **grupy zawodów nadwyżkowych** zaklasyfikowano 28 elementarnych grup zawodów. Najwyższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy charakteryzowali się *rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej* (759,33), potwierdza to sytuację na regionalnym rynku pracy gdzie w branży jest więcej bezrobotnych niż dostępnych ofert pracy. Przekłada się na to również jeden z wyższych wskaźników długotrwałego bezrobocia (62,23). Największa średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych pozostawała w grupach: *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci); murarze i pokrewni oraz kucharze*. Należy podkreślić, że są to również grupy zawodów charakteryzujące się napływem i odpływem bezrobotnych na podobnym poziomie.

Tabela 14. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w województwie dolnośląskim w 2018 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	189,83	0,25	759,33	62,23	1,00
6114	Rolnicy upraw mieszanych	27,83	0,33	83,50	53,57	0,89
3431	Fotografowie	71,50	0,92	78,00	48,05	0,88
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	973,33	25,08	38,80	57,85	0,98
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	15,92	0,50	31,83	47,06	0,86
7536	Obuwnicy i pokrewni	39,92	3,67	10,89	48,84	0,98
7312	Monterzy instrumentów muzycznych	6,25	0,75	8,33	100,00	0,89
5141	Fryzjerzy	851,75	104,17	8,18	47,19	0,96
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	7 259,33	1 174,50	6,18	51,71	0,99
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	206,75	38,50	5,37	45,50	0,98
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	34,00	6,58	5,16	50,00	0,93
5120	Kucharze	1 691,92	327,75	5,16	52,69	0,98
3251	Asystenci dentystyczni	35,08	11,00	3,19	45,71	0,94
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	18,17	6,00	3,03	60,00	0,96
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	108,25	38,67	2,80	45,79	0,99
6112	Sadownicy	5,00	1,83	2,73	100,00	0,67
7534	Tapicerzy i pokrewni	151,83	62,92	2,41	46,31	0,98
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 030,75	439,08	2,35	46,24	0,99
7413	Monterzy linii elektrycznych	26,75	13,08	2,04	50,00	0,93
7116	Robotnicy budowy dróg	37,00	19,17	1,93	56,10	0,96

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim
Raport roczny - 2018

3323	Zaopatrzeniowcy	79,58	48,58	1,64	45,68	0,97
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	27,17	17,42	1,56	60,00	0,89
2166	Projektanci grafiki i multimediiów	71,33	46,75	1,53	45,59	0,94
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	98,33	64,75	1,52	51,04	0,99
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	111,25	75,75	1,47	46,24	0,99
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	117,50	87,33	1,35	49,53	0,94
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	67,33	53,33	1,26	53,03	0,99
3118	Kreślarze	4,33	3,58	1,21	60,00	0,89

W 2018 r. jako **grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych** zakwalifikowano 3 elementarne grupy zawodów, dla których *wskaźnik dostępności ofert pracy* nie przyjmuje wartości. Dane prezentowane w poniższej tabeli dotyczą przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Tabela 15. *Elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w województwie dolnośląskim w roku 2018.*

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	54
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	6
9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	5

4 Analiza uprawnień i umiejętności

Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów, umożliwia odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Pozwala to zatem na wyciągnięcie wniosków odnośnie dopasowania bądź niedopasowania struktury kwalifikacyjno-zawodowej w danej grupie zawodów.

Tabela 16. Umiejętności i uprawnienia wg wielkich grup zawodów w woj. dolnośląskim w roku 2018

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	6,72	Planowanie i organizacja pracy własnej	2,31
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,08	Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	1,44
		Współpraca w zespole	4,36	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,72
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,81	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,43
		Planowanie i organizacja pracy własnej	3,81	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,43
2	SPECJALIŚCI	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	7,68	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,50
		Współpraca w zespole	6,49	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,41
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,66	Współpraca w zespole	0,42
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,21	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,32
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,78	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,31
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Współpraca w zespole	6,41	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,88
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,59	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,34
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,23	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,34
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	4,44	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,81
		Planowanie i organizacja pracy własnej	3,98	Współpraca w zespole	0,69
4	PRACOWNICY BIUROWI	Współpraca w zespole	5,59	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,28
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,21	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,15
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,85	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,86
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,88	Współpraca w zespole	0,66
		Planowanie i organizacja pracy własnej	3,72	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,60
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Współpraca w zespole	5,62	Planowanie i organizacja pracy własnej	2,20
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,33	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,70
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	3,61	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,25
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,53	Współpraca w zespole	0,69

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim
Raport roczny - 2018

		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,81	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,13
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,66	Planowanie i organizacja pracy własnej	3,79
		Współpraca w zespole	3,98	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,32
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,20		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	1,86		
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,44		
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,70	Planowanie i organizacja pracy własnej	2,54
		Współpraca w zespole	5,34	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,04
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,80	Współpraca w zespole	0,56
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,38	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,31
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,71	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,17
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,49	Planowanie i organizacja pracy własnej	3,36
		Współpraca w zespole	5,42	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,61
		Planowanie i organizacja pracy własnej	1,99	Współpraca w zespole	0,39
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,66	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,39
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,68	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,24
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,60	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,55
		Współpraca w zespole	5,48	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,86
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,89	Współpraca w zespole	0,74
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,47	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,35
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,99	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,02
0	SIŁY ZBROJNE	Współpraca w zespole	2,38		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,14		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,38		
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,38		

W roku 2018 największe dopasowanie struktury kwalifikacyjno-zawodowej wystąpiło w takich grupach zawodów jak: *technicy i średni personel, pracownicy biurowi, pracownicy usług i sprzedawcy oraz rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy*. W pozostałych przypadkach, z wyłączeniem grupy zawodów *siły zbrojne*, lista umiejętności i uprawnień, którymi wykazali się bezrobotni odpowiada w dużej mierze wymaganiom stawianym przez pracodawców.

Dokonując analizy uprawnień i umiejętności należy również wziąć pod uwagę osoby bezrobotne bez zawodu. W całej grupie osób pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy w roku 2018 było ich 11,52%. W kategoryzacji wg poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę tj. 24,55% stanowili, kolejny rok, bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Natomiast najmniej liczną, podobnie jak w roku 2017, stanowiły osoby z wykształceniem

zasadniczym zawodowym (1,82%). Pod względem typu ukończenia szkoły najliczniejszą grupę tj. 25,38% stanowiły osoby, które ukończyły licea profilowane oraz licea ogólnokształcące (23,19%).

Tabela 17. Bezrobotni bez zawodu w roku 2018

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	62 682	7 223	11,52
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	18 698	4 590	24,55
zasadnicze zawodowe	16 584	301	1,82
średnie ogólnokształcące	6 251	1 375	22,00
policealne i średnie zawodowe	13 000	738	5,68
wyższe	8 149	219	2,69
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	7 760	219	2,82
szkoła przysposabiająca do pracy	46	8	17,39
technikum	3 025	454	15,01
liceum ogólnokształcące	4 372	1 014	23,19
liceum profilowane	398	101	25,38
technikum uzupełniające	146	6	4,11
liceum uzupełniające	105	7	6,67
szkoła policealna	1 551	81	5,22
wyższa	6 384	156	2,44
brak danych źródłowych	38 895	5 177	13,31

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

5 Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego służy w głównej mierze do określenia kierunku szkoleń osób bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym. Obejmuje ona analizę uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz analizę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na regionalnym rynku pracy. W przypadku pierwszej grupy badanych ma to za cel umożliwić określenie potencjalnego zasobu siły roboczej młodzieży wchodzącej na rynek pracy. Z kolei analiza absolwentów szkół wyższych pozwala na dokonanie analizy w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie procesu kształcenia się zabezpieczą absolwentów przed pozostawaniem w rejestrach powiatowych urzędów pracy.

5.1 Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów ostatniego roku

W zawodach z grup zawodów zidentyfikowanych w roku 2018 jako deficytowe, nadwyżkowe, zrównoważone w ostatnich klasach szkół ponadgimnazjalnych nie odnotowano osób uczących się. Należy zatem domniemać, że zdefiniowany deficyt lub nadwyżka na lokalnym rynku pracy w najbliższym czasie nie powinny ulec zmianie.

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów służy identyfikacji elementarnych grup zawodów (kierunków) nauki, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy. Oblicza się go jako iloraz (stosunek) liczby bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów (kierunku nauki) według stanu na koniec okresu do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów (kierunku nauki) według stanu za poprzedni rok szkolny. Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów (kierunku nauki) stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów (kierunku nauki). Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów, czy też kierunku nauki jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wartości przyjmuje ten wskaźnik, tym daną grupę elementarną zawodów (kierunek nauki) można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. W kolejnych okresach badawczych można również za pomocą tego wskaźnika sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów poprawia się, pogarsza się albo nie ulega zmianie.

W roku szkolnym 2017/2018 szkoły ponadgimnazjalne w województwie dolnośląskim ukończyło 26,2 tys. osób tj. 2,4 tys. mniej niż rok wcześniej. Absolwenci pozostający w ewidencji powiatowych urzędów pracy z końcem grudnia 2018 r. stanowili 2,06% ogólnej liczby bezrobotnych.

Absolwenci liceów ogólnokształcących w roku szkolnym 2017 stanowili najliczniejszą grupę uczniów tj. 44,1% wszystkich absolwentów tego rocznika. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów w tej grupie uczniów wynosił w maju 2018 r. 1,40%, co związane jest z kontynuacją nauki. Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów w maju okresu sprawozdawczego dotyczył uczniów liceów profilowanych tj. 24,44% oraz liceów uzupełniających (33,33%). W przypadku tych pierwszych był on niższy po 11 miesiącach od dnia zakończenia nauki niż po 6 miesiącach (stan na dzień 31.12.2017 – 37,78%), co może to świadczyć o lepszym przygotowaniu uczniów tych szkół do podjęcia pracy lub dostosowaniu ich kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, to w przypadku absolwentów liceum uzupełniającego był wyższy o 11,11 punktu procentowego, co świadczy o tym, iż mimo upływu czasu sytuacja absolwentów nie uległa poprawie, a nawet pogorszyła się.

Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 12.2017 i 05.2018

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	3 158	1 621	255	187	8,07%	5,92%
szkoła przysposabiająca do pracy	143	0	0	0		
technikum	7 806	4 682	432	217	5,53%	2,78%
liceum ogólnokształcące	12 689	0	339	178	2,67%	1,40%
liceum profilowane	45	0	17	11	37,78%	24,44%
liceum uzupełniające	9	0	2	3	22,22%	33,33%
szkoła policealna	4 913	3 133	106	104	2,16%	2,12%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Najliczniejszą grupę absolwentów roku szkolnego 2017/2018 stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących, bo 46,1%. Wskaźnik frakcji absolwentów dla tej grupy z końcem roku 2018 r. wyniósł 2,59%, jednakże nie był on najniższym, ponieważ na poziomie 0,68% wynosił on dla absolwentów szkół przysposabiających do pracy. Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów tj. na poziomie 8,84% był dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych, a ich liczba z końcem roku szkolnego roku 2018 wynosiła 2 895 absolwentów.

Tabela 19. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły wg stanu na dzień 31.12.2018

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	2 895	1 655	256	8,84%
szkoła przysposabiająca do pracy	146	0	1	0,68%
technikum	7 049	4 633	402	5,70%
liceum ogólnokształcące	12 068	0	312	2,59%
liceum profilowane	0	0	14	
liceum uzupełniające	12	0	1	8,33%
szkoła policealna	3 990	2 517	92	2,31%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

W ramach 12 wytypowanych elementarnych grup zawodów o największej liczbie absolwentów (powyżej 200 uczniów) warto podkreślić, że wszyscy uzyskali tytuł zawodowy. Stanowili oni jednocześnie 65,5% wszystkich absolwentów. Najwyższym wskaźnikiem frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów bo 100% charakteryzowali się *operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych*, ale należy podkreślić, że liczba bezrobotnych absolwentów wynosiła 1 osobę. Kolejno znaleźli się *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)* – 16,67%, czyli grupa licząca 126 bezrobotnych absolwentów. Natomiast wśród bezrobotnych *pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani* (66,67%), co może świadczyć o zapotrzebowaniu rynku pracy na pracowników posiadających nie tylko wykształcenie ale również doświadczenie zawodowe, którego absolwentom w dużej mierze brakuje.

Tabela 20. Liczba absolwentów i bezrobotnych absolwentów w roku 2018 wg elementarnej grupy zawodów

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów**	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego
Spedytorzy i pokrewni	604	604	32	94	5,30%	34,04%
Recepcjoniści hotelowi	569	569	34	253	5,98%	13,44%
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	559	559	31	128	5,55%	24,22%
Technicy mechanicy	456	456	17	247	3,73%	6,88%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	452	452	29	376	6,42%	7,71%
Kosmetyczki i pokrewni	424	424	9	85	2,12%	10,59%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	329	329	23	112	6,99%	20,54%
Asystenci dentystyczni	294	294	2	16	0,68%	12,50%
Pomocniczy personel medyczny	265	265	2	55	0,75%	3,64%
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	253	253	5	118	1,98%	4,24%
Technicy elektroniki i pokrewni	227	227	2	36	0,88%	5,56%
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	204	204	5	84	2,45%	5,95%

Analiza rynku edukacyjnego powinna zawierać również informacje dotyczące studentów na ostatnim roku studiów wyższych według kierunków kształcenia. Jednakże ze względu na brak danych z GUS za rok 2018 nie będą one przedmiotem niniejszego opracowania.

6 Główne wnioski z raportu

W województwie dolnośląskim w roku 2018 utrzymywała się dobra sytuacja na rynku pracy. Według danych GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie dolnośląskim wyniosła na koniec grudnia 2018 roku 5,2%. W kraju wskaźnik bezrobocia kształtował się na poziomie 5,8%. Zatem w grudniu 2018 roku stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku była o 0,6 punktu procentowego niższa niż w kraju. Natomiast w porównaniu do grudnia 2017 r. w kraju poziom stopy bezrobocia był niższy o 0,8 punktu procentowego, a na Dolnym Śląsku był niższy o 0,5 punktu procentowego. Widoczna jest zatem tendencja spadowa stopy bezrobocia.

Wg stanu na dzień 31.12.2018 liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wynosiła 62 842 osób i zmniejszyła się o 5 971 osób, tj. o 8,7% w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2017 r. Napływ bezrobotnych w roku 2018 był mniejszy o 19 692 osoby, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego i wynosił 116 691 osób (w roku 2017 r. odnotowano napływ 136 383 osób). Natomiast odpływ w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku w wysokości 122 662 osoby był o 30 892 osoby mniejszy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (w okresie styczeń-grudzień 2017 odnotowano odpływ 153 554 osób). We wszystkich powiatach województwa dolnośląskiego odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2017 r., łącznie o 5 971 osób, w tym największy w powiatach: wrocławskim grodzkim (-980 osób) oraz wałbrzyskim grodzkim (- 555 osób). Najmniejszy spadek odnotowano w powiatach: jeleniogórskim grodzkim (- 12 osób) oraz głogowskim (- 36 osób).

Z końcem roku 2018 w województwie dolnośląskim było zarejestrowanych 55 487 bezrobotnych posiadających zawód. Najliczniejszą elementarną grupę zawodową stanowili, podobnie jak w roku 2017 *sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)*. Jest to również grupa zawodowa charakteryzująca się najwyższym napływem jak odpływem w roku 2018. W ewidencji odnotowano również 7 223 osoby nie posiadające żadnego zawodu. W kategoryzacji wg poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę tj. 24,55% stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej

Wg stanu na dzień 31.12.2018 w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 1 643 absolwentów w tym 1 142 posiadających zawód. Wśród pozostających w ewidencji absolwentów wg wielkich grup zawodów dominowali *specjaliści* (29,77%), technicy i inny średni personel (25,66%) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (20,32%). W podziale na elementarne grupy zawodów najwięcej bezrobotnych absolwentów było z zawodem *sprzedawca sklepowy (ekspedient)* oraz *fryzjerzy*.

Istotnym elementem na dolnośląskim rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie. Z końcem roku 2018 w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 31 297 osób długotrwałe bezrobotnych (49,8% ogółu bezrobotnych) z tego 27 226 posiadających zawód. Najliczniejszą grupę wg wielkich grup zawodów stanowili *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (27%) oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* (25%). Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia (59,55%) dotyczył wielkiej grupy zawodowej *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (stan na dzień 31.12.2018 r. 683 osoby bezrobotne).

Analiza rynku edukacyjnego biorąca pod uwagę uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zgodnie z zawodami deficytowymi, nadwyżkowymi i zrównoważonymi nie wykazała w najbliższym czasie żadnych tendencji zmian na dolnośląskim rynku pracy, ponieważ prezentowane wartości w wygenerowanych tablicach osiągnęły wartości zerowe.

Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów odnotowano wśród absolwentów liceów profilowanych 37,78% z końcem roku 2017 i 24,44% dla uczniów liceów profilowanych z końcem maja 2018, co może świadczyć o lepszym przygotowaniu do podjęcia pracy lub dostosowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Bartosz Kotecki

Wicedyrektor DWUP

7 Spisy

7.1 Spis wykresów

Wykres 1. Bezrobotni w woj. dolnośląskim w latach 2013-2018	5
Wykres 2. Stopa bezrobocia w latach 2001-2018 wg stanu na dzień 31 grudnia	5
Wykres 3. Stopa bezrobocia w okresie 12.2017 -12.2018	5
Wykres 4. Kobiety na dolnośląskim rynku pracy w latach 2013-2018 wg stanu na dzień 31 grudnia	6
Wykres 5. Napływ bezrobotnych w okresie 01-12.2018 r.	7
Wykres 6. Napływ bezrobotnych wg sekcji PKD w roku 2018	7
Wykres 7. Odływ bezrobotnych w okresie 01-12.2018 r.	7
Wykres 8. Struktura (%) bezrobotnych na dzień 31.12.2018 wg wielkich grup zawodów	8
Wykres 9. Lista zawodów charakteryzujących się największą liczbą bezrobotnych w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów.	10
Wykres 10. Przeciętna liczba pracujących w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów	17
Wykres 11. Przeciętna wartość wskaźnika wolnych miejsc pracy w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów. .	17

7.2 Spis tabel

Tabela 1. Liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy w woj. dolnośląskim w latach 2017-2018 wg stanu nadzień 31 grudnia.	6
Tabela 2. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów	8
Tabela 3. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg wielkich grup zawodów.	9
Tabela 4. Oferty pracy w woj. dolnośląskim wg wielkich grup zawodów w roku 2018	9
Tabela 5. Napływ i odpływ bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów.	11
Tabela 6. Bezrobotni, oferty pracy i mierniki stosowane w monitoringu w 2018 r. wg elementarnych grup zawodów.	12
Tabela 7. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów	13
Tabela 8. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2018 wg elementarnych grup zawodów.	14
Tabela 9. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2018	15
Tabela 10. Analiza zróżnicowania struktury ofert pracy wg stanu na dzień 31.12.2018	16
Tabela 11. Zlikwidowane i nowoutworzone miejsca pracy (w tys.) w roku 2018	17
Tabela 12. Elementarne grupy zawodów deficytowych w województwie dolnośląskim w 2018 r.	20
Tabela 13. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w województwie dolnośląskim w 2018 r.	22
Tabela 14. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w województwie dolnośląskim w 2018 r.	22
Tabela 15. Elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w województwie dolnośląskim w roku 2018	23
Tabela 16. Umiejętności i uprawnienia wg wielkich grup zawodów w woj. dolnośląskim w roku 2018	24
Tabela 17. Bezrobotni bez zawodu w roku 2018	26
Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 12.2017 i 05.2018	28
Tabela 19. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły wg stanu na dzień 31.12.2018	28
Tabela 20. Liczba absolwentów i bezrobotnych absolwentów w roku 2018 wg elementarnej grupy zawodów	29

7.3 Spis źródeł

1. Sprawozdania MRPIPS-01 za rok 2018.
2. Dane wygenerowane z systemu Syriusz za rok 2018 z dnia 31.05.2019.
3. Dane GUS – BAEL oraz badanie popytu na pracę w woj. dolnośląskim w roku 2018.

7.4 Aneks statystyczny

Załącznik nr 1. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2018 roku według elementarnych grup zawodów.